

Veriden Bilgelige...

Doç. Dr. Harun Artuner

H.Ü. Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Veriden Bilgelige giden yol birçok disiplinden bilim insanlarınca uzun süredir tartışılmaktadır. Yine birçok model bu konuyu ifade etmek için oluşturulmuştur. Bilgisayar bilimleri açısından konunun önemi uygulamaya geçirilmesinde ortaya çıkmaktadır. Somut uygulamaya dönüştürülebilecek modeller üzerinde çalışmalar oldukça önemli araştırma ve ürün başlıklarını oluşturmaktadır. Son olarak IoT ve Endüstri4 gibi tanımlar konunun uygulamasında gelinen son noktayı göstermektedir. Veriden Bilgelige giden yol üzerindeki uğrakların neler olduğu, hangi günümüz öne çıkan kimi tanım ve teknolojiler ile oluşturulduğu bu sunumun kısaca konusu olacaktır.

Tüm Veriden Bilgelige giden süreç Veri(Data)den başlayıp Enformasyona(Information), daha sonra Bilgiye (Knowledge) ve en sonunda Bilgelige (Wisdom) giden süreç dört temel aşama ile modellenenmektedir. Kısaca DIKW olarak anılan sıradüzensel (hierarchical) modelin tarihçesi net belli olmamakla birlikte 1980'lerden başlayarak farklı disiplinlerce yeniden dile getirildiği görülmektedir. Katman yapılı olan bu model, günümüzdeki veriden bilgelige kadar ki süreç içinde mantıklı bir model oluşturduğu düşünülmektedir.

Bilişim dünyası da bu sürecin uygulayıcısı olarak uygun donanımdan yazılıma ve karar verme sistemlerine kadar her noktada; hazırlık, tasarım ve gerçekleştiriminde bulunmaktadır. Konunun bu yönüyle disiplinler arası birlikte yoğun çalışma gerektirdiği görülmektedir.